

TÜSİAD

Brüksel

Avrupa İş Dünyası Gündemi

EKİM 2011 SAYISINDA:

BUSINESSEUROPE

AB - ÇİN

AB – BREZİLYA

AB – ABD

AB - MERCOSUR

KOBİ

SANAYİ POLİTİKASI

TÜSİAD BUSINESSEUROPE ÜYESİDİR - AVRUPA ÖZEL SEKTÖR KONFEDERASYONU

MERKEZ : 46 Meşrutiyet Caddesi Tepebaşı 34420 İstanbul Türkiye Tel : 90 212 249 11 02 Faks : 90 212 249 09 13
ANKARA : 39/4 İran Caddesi Gaziosmanpaşa 06700 Ankara Türkiye Tel: 90 312 468 10 11 Faks: 90 312 428 86 76
AVRUPA BİRLİĞİ : 13 Avenue des Gaulois 1040 Brüksel Belçika Tel : 32 2 736 40 47 Faks : 32 2 736 39 93
ALMANYA : 28 Märkisches Ufer 10179 Berlin Almanya Tel : 49 30 28 87 86 300 Faks : 49 30 28 87 86 399
FRANSA : 33 Rue de Galilée 75116 Paris Fransa Tel : 33 1 44 43 55 35 Faks : 33 1 44 43 55 46
A B D : 1250, 24th Street N.W. Suite#300 Washington DC 20037 USA Tel : 1 202 776 7770 Faks : 1 202 776 7771
ÇİN: Lufthansa Center, EUCCC/C-319, 50 Liangmaqiao Rd, Chaoyang-Beijing 100125 T: 861064622066 F: 861064623206

HAZIRLAYANLAR : Dilek İftar Ateş – Gamze Erdem Türkelli bxloffice@tusiad.org

www.tusiad.org

BUSINESSEUROPE, Avrupa Özel Sektör Konfederasyonu olarak AB üyesi ve aday ülkelerden özel sektör temsil kuruluşlarını bünyesinde topluyor. Avrupa iş dünyasının ortak sesi olarak AB kurumları ve hükümetleri tarafından resmen Avrupa özel sektörünün temsil kuruluşu olarak tanınıyor.

Uzman komiteleri, ihtisas komisyonları ve en üst düzey siyasal ve ekonomik girişimleriyle BUSINESSEUROPE AB siyaset oluşturma ve karar alma sürecinin temel direklerinden biri olarak etkinliklerini sürdürüyor. Türkiye'den TÜSİAD ve TİSK BUSINESSEUROPE'un tam üyesidirler.

Bu bültende aylık olarak Avrupa iş dünyasının öncelikli konularını ve bunlar etrafında oluşan siyaset gündemini özetlemeyi hedefliyoruz.

Dr Bahadır Kaleağası

Uluslararası Koordinatör

AB ve BUSINESSEUROPE nezdinde

TÜSİAD ve TİSK Daimi Temsilcisi - Brüksel

BUSINESSEUROPE

- BUSINESSEUROPE **Danışma ve Destek Grubu** üyesi şirketlerden 17 CEO 6 Ekim tarihinde Brüksel'de BUSINESSEUROPE Başkanı Jürgen Thumann liderliğinde bir araya gelerek, Ticaretten sorumlu AB Komiseri Karel De Gucht ile ticaret alanında yaşanan son gelişmeleri değerlendirdiler. Danışma ve Destek Grubu üyeleri daha sonra Rusya'nın AB Nezdinde Daimi Temsilciliği'nden Büyükelçi Yardımcısı Aleksandr Krestiyarov ile Rusya'nın Dünya Ticaret Örgütü'ne (DTÖ) katılımı ile AB – Rusya ilişkilerinin güçlendirilmesi konularını görüştüler. İş dünyası temsilcileri daha sonra Çevreden sorumlu AB Komiseri Janez Potocnik'le görüşerek, kendisini kaynakları etkin kullanan Avrupa vizyonundan ötürü kutladılar ve bu vizyonun ancak iş dünyası ile işbirliği içerisinde hayata geçirilebileceğini belirttiler. AB Komisyonu Başkanı José Manuel Barroso ile de bir araya gelen Danışma ve Destek Grubu üyeleri AB Komisyonu'nun krizden çıkış için uygulamakta olduğu ve uygulayacağı farklı girişimler hakkında

görüş alışverişinde bulundu. Gerçekleştirilen görüşmelerin sonunda yapılan istişarelerde CEO'lar Avrupa'nın iş dünyası için çekiciliğini korumasının önündeki zorluklara dikkat çekerek tüm AB üyesi ülke liderlerine çok daha acil bir şekilde bu konuda çalışmalar yapmaları için çağrıda bulundular.

AB - Çin

- BUSINESSEUROPE Çin'in Avrupa şirketlerine sunduğu güçlüklerin yanı sıra fırsatları ele alan bir **rapor** yayımladı. Hızlı büyüyen bir ekonomiye sahip olan Çin'in bir taraftan güçlü bir rakip durumuna gelirken bir taraftan da Avrupalı şirketler için birçok alanda fırsatlar sunduğu belirtilen raporda Çin'in artık "gelişmekte olan bir ülke" konumunda olmadığı büyük bir sanayi gücü haline geldiği vurgulanıyor. Bu nedenle de AB'nin artık farklı bir işbirliği stratejisi izlemesi gerektiğinin altı çiziliyor. Raporda belirtilen başlıca bulgular aşağıda yer almaktadır:

- Devlet Çin sanayisinin iç ve uluslararası pazarlarda gelişmesi için çeşitli destekler sağlamaktadır. Devlet Mülkiyetindeki Varlıkların Denetim Konseyi hâlihazırda Çin'deki kamu işletmelerini geliştirmeye ve yönetmeye devam etmektedir. Enerji ve hammadde fiyatları sübvansiyonla edilmekte; enerji yoğun sektörlerin gelişimi desteklenmektedir. Düşük faiz oranlı krediler formunda sübvansiyonlar ülke çapında dağıtılmaya devam edilmektedir.
- Beş yıllık kalkınma planı Çin'de ileri teknoloji ve yenilenebilir enerji alanında yeniden yapılandırma gerçekleştirilmesini ve sanayi tabanının genişletilmesini hedeflemektedir.
- Çin'de hukukun üstünlüğünün güçlendirilmesi yönünde AB'nin çabalarına karşın yasalardaki belirsizlik Avrupalı şirketler açısından sorun olmaya devam etmektedir. Özellikle yerel düzeyde yasaların uygulanmasında yaşanan eksiklik ve sorunlar, fikri mülkiyet hakları

alanında yabancı firmalara yönelik ayrımcı uygulamalar sürmektedir.

- Çinli şirketler kısa vadede ABD'li ya da Japon rakipleri gibi büyük piyasa oyuncuları durumuna gelemeyecektir ancak, Çinli şirketler Avrupa'da yatırım yapmaya devam etmektedir. Özellikle stratejik altyapı ve ileri teknoloji şirketlerine yatırım yapmaktadırlar. Diğer taraftan sübvansiyonlarla beslenen Çin şirketlerinin Avrupa kamu mal alımı pazarlarına girmeye başlaması da endişe verici diğer bir konudur.
- Katma değeri daha düşük olan Çin mallarının gelişmekte olan pazarlarda Avrupa mallarının yerini alması beklenmektedir. Çin'in kalkınma yardımı politikaları da AB'li şirketleri zor duruma düşürmektedir. Diğer taraftan Çin'in izlediği stratejik kaynaklar politikası enerji ve hammaddeleri kendi kullanımı için korumasına yol açmaktadır. Bu da zaman içinde AB sanayilerinin ihtiyacı olan hammaddelere erişiminde güçlüklerle karşılaşmasına sebep olacaktır.

Raporda AB'nin Çin ile ilişkilerinde tek bir taraf olarak hareket etmesi öneriliyor ve örneğin piyasa erişimi gibi sonların çözümünde AB ülkelerinin kendi çıkarları uğruna ortak hedeflerden ödün vermemesi gerektiği vurgulanıyor. Ticaret kurallarına uyum alanında Çin makamlarının zorlanması, örneğin sübvansiyonlar ve ihracat kısıtlamalarının Çinli şirketlerin çıkarlarını korumak amacıyla kullanılmasından vazgeçirilmesi yönünde girişimlerde bulunulması talep ediliyor.

Çin'in Pazar ekonomisi reformlarına devam etmesi ve hâlihazırda uluslararası rekabete kapalı olan hizmetler ve kamu mal alımları gibi sektörlerini açması isteniyor. [Ayrıntılı bilgi için](#)

AB – Brezilya

- 5. **AB – Brezilya İş Dünyası Zirvesi** Brüksel'de 4 Ekim 2011 tarihinde gerçekleşti. Zirveye Avrupalı ve Brezilyalı iş adamları, Brezilya İletişim Bakanı Paulo Bernardo Silva ve Brezilya Tarım ve

Besicilik Konfederasyonu Başkanı Senatör Katia Regina de Abreu'nun yanı sıra BUSINESSEUROPE, Brezilya Ulusal Sanayi Konfederasyonu (CNI) ve EUROCHAMBRES temsilcileri de katıldı. Avrupa ve Brezilya iş dünyası temsilcileri iki bölge arasında ticaret ve yatırımın artırılması için son derece iddialı bir gündem oluşturdular.

Zirvede ele alınan önemli konular şunlardı:

- Brezilya'nın ve AB'nin karbondioksit salımı,
- Amazon bölgesindeki hidroelektrik üretim faaliyetleri,
- Brezilya'nın enerji karmasında yenilenebilir kaynaklardan elde edilen enerjinin payı,
- AB – Brezilya arasında yatırımların artmasını amacıyla çifte vergilendirmenin ortadan kaldırılması,
- AB'nin Brezilya'daki yabancı yatırım payı,
- İki bölgede kamu alımları,
- Brezilya iletişim piyasası ve tüketici eğilimleri,
- Brezilyalı şirketlerin Avrupa pazarında yatırım yapmaları için gereken koşullar,
- Brezilya tarım üretimi ve bununla ilgili olarak uygulanacak ticari düzenlemeler,
- AB'nin Brezilya pazarındaki payını Çin'e kaybetmeye başlaması,
- Brezilya vergi kurallarının iyileştirilmesi,
- AB – Mercosur Serbest Ticaret Anlaşması müzakereleri ve AB – Brezilya ilişkilerine etkisi.

Üst düzey iş dünyası temsilcileri yenilikçilik, mali hizmetler, yatırım olanakları, enerji ve iklim değişikliği gibi önemli ekonomik alanlarda işbirliği konusunu masaya yatırdı. İş dünyası temsilcileri ayrıca AB – MERCOSUR Ortaklık Anlaşması ve beraberindeki geniş kapsamlı serbest ticaret anlaşması konusunu da bu alanlarda politikaları şekillendiren siyasi liderlerle istişare etti. AB ve Brezilya iş dünyası siyasi liderlere istihdam ve sürdürülebilir büyümeyi desteklemek için iki ekonomi arasındaki bütünleşmeyi ilerletme çağrısında bulundu. AB ve Brezilya iş dünyasının AB – Brezilya Stratejik Ortaklığı'nın ikili ilişkileri daha üst noktalara taşımak için temel bir zorunluluk olduğu görüşü de zirvede dile getirildi. [Ayrıntılı bilgi için](#)

AB – ABD

- BUSINESSEUROPE Başkanı Jürgen Thumann 13 Ekim’de AB ve ABD **rekabetçilik ve tekelsizliği önleme** konusunda yetkili makamlarının üst düzey temsilcileri ile bir araya gelerek, iş dünyasının tekelsizliği önleme konusunda AB ve ABD arasında devam etmekte olan işbirliğine ilişkin görüşlerini aktardı. Thumann iş dünyasının işbirliğini genel olarak olumlu bulduğunu ancak genel işleyiş ve şirket birleşmeleri alanlarında bir takım iyileştirmelerin yapılabileceğini belirtti. AB ve ABD arasındaki ilişkilerin daha da yoğunlaştırılması ve artırılmasının istendiğini kaydeden Thumann, bunun için iki bölgenin de çok taraflı uluslararası bir diyaloga katılımlarının ve liderliklerinin devam etmesi gerektiğini vurguladı. Thumann bu şekilde küresel alanda mevcut 100’den fazla rekabetçilikten sorumlu idarenin işbirliği ve uyumunun da sağlanmasının da son derece önemli olduğunu belirtti. [Ayrıntılı bilgi için](#)

AB - Mercosur

- Avrupa Parlamentosu Uluslararası Ticaret Komitesi Başkanı Vital Moreira ev sahipliğinde Lizbon’da 14 Ekim 2011’de düzenlenen “AB – Mercosur ekonomik ilişkileri – Bir Portekiz/Brezilya Perspektifi” başlıklı uluslararası konferansta BUSINESSEUROPE adına konuşan Portekiz İş Dünyası Konfederasyonu – CIP Başkanı António Manuel Frade Saraiva Avrupa imalat ve hizmet sektörlerinin önceliklerini ortaya koydu. Frade Saraiva Avrupa iş dünyasının AB – Mercosur **Serbest Ticaret Anlaşması**’na (STA) tamamen destek verdiğini ve bu anlaşmanın 2012’den önce hızlı bir şekilde nihayete erdirilmesini istediğini belirtti. Frade Saraiva 500 milyon tüketiciden oluşan gelişmiş bir pazar olan AB ve 200 milyondan fazla tüketiciden oluşan hızla gelişen bir pazar olan Mercosur arasındaki ticaretin daha da artırılmasının tek yolunun imzalanacak STA olduğunu vurguladı. STA’nın şirketler ve yatırımcılar için belirsizliği azaltacağını, AB’nin

Mercosur ülkelerine piyasa erişimini güvence altına alacağını, bununla birlikte önümüzdeki yıllarda ticaretin artmasının binlerce yeni istihdam yaratacağını ve iki bölge için de gerçek bir yatırım ve ticaret getirisi sağlayacağını ifade etti. Frade Saraiva Avrupa iş dünyası olarak iki bölgenin de STA müzakereleri devam ederken yeni ticareti kısıtlayıcı engel niteliğinde tedbirler almamasını, tüm sanayi ürünlerinin anlaşma kapsamında tutulmasını, hammaddelere konan tüm ihracat kısıtlamalarını zaman içerisinde ortadan kaldıracak bir STA olmasını, kamu alımı piyasalarının altyapı projelerinde rekabetçiliğe açılmasını ve kapsamlı bir hizmetler piyasası serbestleşmesinin sağlanmasını istediklerini belirtti. Konferansta ayrıca Brezilya’nın AB Nezdinde Daimi Temsilcisi Ricardo Neiva Tavares ile AB Ticaret Genel Müdürlüğü’nden Genel Müdür Yardımcısı ve AB – Mercosur ticaret müzakerelerinde AB Başmüzakerecisi João Aguiar Machado da birer konuşma yaptı. [Ayrıntılı bilgi için](#)

KOBİ

- Avrupa Parlamentosu ve AB Komisyonu girişimiyle gerçekleştirilen **Avrupa KOBİ Haftası** kapsamında 700 iş insanı ve siyaset yapıcı Brüksel’de Avrupa Parlamentosu’nda bir araya geldi. Toplantıda AB girişimcilik ve KOBİ politikalarının ne yönde geliştirilmesi gerektiği konusu ele alındı. Toplantıda söz alan BUSINESSEUROPE Genel Direktörü Philippe de Buck AB Komisyonu’nun Avrupa’da büyümeyi teşvik, KOBİ’lerin uluslararası piyasalara açılmasını destekleme ve finansmana erişimlerini kolaylaştırma konusunda oynadığı önemli role dikkat çekti. Toplantının uzmanlara yönelik bir çalıştayında konuşan BUSINESSEUROPE Girişimcilik ve KOBİ Komitesi Başkanı Hugh Morgan-Williams KOBİ’lerin finansmana erişimi konusunu daha derinlemesine ele alarak, şehirlerin mali kaynaklarının ulusal ya da Avrupa Yatırım Bankası güvenceleri ile KOBİ’lere kredi olarak verilmesi olanağının incelenmesi gerektiğini belirtti. BUSINESSEUROPE Avrupa’da istihdamın %67’sini sağlayan KOBİ’lerin Avrupa ekonomisinin bel kemiği olduğu görüşünü dile getiriyor ve bu

nedenle, KOBİ'lerin her alanda desteklenmesi için AB ve ulusal politikalar geliştirilmesini destekliyor.

[Ayrıntılı bilgi için](#)

Sanayi Politikası

- AB Komisyonu 14 Ekim'de Avrupa'nın rekabetçiliğini güçlendirmek amacıyla düzenlenen "**Sanayi Politikası**" bildirgesini yayımladı. Bildirgede AB ülkeleri sanayilerinin rekabetçilik performansları değerlendiriliyor.

AB'nin küresel ekonomik krizden çıkışı hâlihazırda yavaş ve kırılğan bir şekilde ilerliyor. Ayrıca mali piyasalardan, artan enerji hammadde fiyatlarından kaynaklanan riskler de devam ediyor. Bu noktada Avrupa ekonomisini yeniden büyüme eğilimine taşıma potansiyeli olan sanayinin bütünlükçü bir anlayışla harekete geçirilmesi gereği ortaya çıkıyor.

AB ülkeleri arasında sanayinin rekabetçiliği konusunda farklılıklar mevcut; örneğin imalat sektöründe çalışan kişi başına ortalama verimlilik İrlanda'da çalışan kişi başına ortalama katma değer %125 iken Bulgaristan'da %20'nin altında yer alıyor. Yenilikçi şirketler Almanya'da %80 civarındayken bu oran Letonya'da %25 olarak kaydediliyor. İş dünyası için en uyumlu yasalar Finlandiya'da; bu alanda İtalya ise son sırada yer alıyor.

AB ülkelerinin aşağı yukarı aynı düzeyde rekabetçi olabilmesi için mevcut iletişim kanallarının da azami düzeyde kullanılarak, KOBİ ve sanayi politikalarının her AB ülkesinde benzer şekilde uygulanması büyük önem taşıyor.

Ülke bazında yapılan değerlendirmelerde şu noktalar öne çıkıyor:

- **Belçika**'da ilaçlar gibi bazı alanlarda yüksek kaliteli ürün segmentleri hedefleniyor. İşçi yoğun sektörlerin ekonomideki payının azaltılması eğilimi devam ediyor. İleri teknoloji uzmanlarının ve bu alanlardaki yeni mezunların sayısının az olması, yenilikçilik

politikaları alanında Belçika'da daha yapılması gereken şeyler olduğunu ortaya koyuyor.

- **Almanya** rekabetçilik alanında ileri konumda yer alıyor. Çevre teknolojileri, ar-ge ve yenilikçilik cesaretlendiriliyor. Yasalar girişimciliği destekler nitelikte. Uzun dönemde nitelikli iş gücü bulmak Almanya için sorun olabilecek.
- Yapısal değişiklikleri oturtmak ve dış dünyadaki rekabetçiliğini güçlendirmek **Fransa** açısından süregelen güçlükler arasına yer alıyor. Teknolojik ve coğrafi konumlandırma ve 2000'den az çalışanı olan işletmelerin daha da güçlendirilmesi sayesinde Fransa sanayisi rekabet gücünü artırabilecek. Ar-ge, bilim alanında çalışanların sanayi ile işbirliği yapması sayesinde ülkenin rekabet gücünün daha üst noktalara taşınması mümkün olabilecek.
- **Lüksemburg** rekabetçilik alanında güçlü bir konumdadır. Yenilikleri izleme alanında AB27 ortalamasının üzerinde bir sırada yer almaktadır. Özellikle yerel rekabet merkezlerinde çalışmak üzere nitelikli insan kaynağının işe alımında ve çalışmaya devam ettirilmesinde güçlükler çekilmektedir. İş yapabilmek için gerekli idari ve yasal koşullar iyileşmeye devam etmektedir. Ülkenin önündeki asıl zorluk, iklim değişikliği, enerji, sera gazlarının azaltılması ve tüketilen enerji içinde yenilenebilir enerjinin payının yükseltilmesi noktasında olacaktır.
- **Hollanda**'da gerçekleştirilen yapısal değişikliklerde özel sektörün ar-ge payının artırılması, yenilenebilir enerji kullanımı ve yatırımının teşvik edilmesi önem taşımaktadır. Dokuz sektöre yoğunlaşan yeni işletme politikaları kapsamında yenilikçilik sübvansiyonlarının yerine daha kapsamlı ve genele yaygın vergi teşvikleri sağlanmıştır. Bu sayede başvurularda idari işlemlerin sadeleştirilmesi sağlanmıştır.
- **Avusturya** ekonomisinin genel olarak rekabetçiliği iyi durumdadır. Çalışanların verimliliği Avrupa ortalamasının üzerindedir. Eğitim, ar-ge ve yenilikçilik üçgenine öncelik verilmelidir. Bu alanlara yapılacak kamu

harcamalarının da sonuca odaklı olmasına önem verilmelidir. Yeni kurulan işletmeler için idari süreçlerin kolaylaştırılması, banka dışı finansman olanaklarının sağlanması önemlidir.

- **Polonya** ekonomisi büyümeye devam etmektedir. Avrupa'nın üretim merkezi olmaya devam eden Polonya'da girişimciler idari süreçlerin büyük yük getirmesinden şikayet etmektedirler. Yasal yönetmeliklerin basitleştirilmesi, adalet sisteminin saydamlaştırılması önemini korumaktadır. Ulaşım altyapısının geri kalmış olması büyüyen ekonomiden kaynaklanan talebi karşılamaya yetmemektedir. Enerji altyapısının çağdışı oluşu da bu sektörde rekabeti güçlendirme çalışmalarını olumsuz etkilemektedir.
- **İsveç** dünyada en rekabetçi ülkeler arasında yer almaktadır. Uzun vadede ortaya çıkması muhtemel nitelikli işgücü açığı için şimdiden harekete geçilmelidir. Özellikle bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik alanlarında yeterli insan kaynağının mevcut olması konusunda ileride sıkıntılar yaşanabilecektir. Ar-ge sonuçlarının ticari başarıya dönüştürülmesinde eksiklik mevcuttur. Ar-ge çalışmalarının insanların ihtiyaçlarına odaklanılarak yapılmasına dikkat edilmelidir.
- **İngiltere** rekabet gücü açısından olumlu bir noktadadır. Ancak yapısal değişiklikler bazen olumlu bazen de olumsuz sonuçlanmaktadır. Rekabetçiliği ağırlıklı olarak mali piyasaların ekonomi üzerindeki ağırlığından kaynaklanmaktadır; imalat sektörünün payı daha düşük kalmaktadır. "Yeşil Yatırım Bankası" ekonominin daha çevreci olması için atılacak adımlarda en önemli bileşen olma potansiyeli taşımaktadır.
- **Slovakya** sürdürülebilir üretim ve tüketim için gerekli modelleri oluşturmuştur. Bu noktadan itibaren önemli olan bunların hatasız uygulamaya konulması ve ekonominin daha çevreci bir hale gelmesidir. İstihdam yaratacak rekabetçi politikalar izlenmelidir.
- **Çek** Cumhuriyeti'nde ar-ge yatırımları düşük seviyededir, Çek firmalar uluslararası pazarlarda düşük fiyat avantajıyla rekabet

etmektedir. Ar-ge faaliyetlerinin artırılması ve bu yapılırken ticari başarı odaklı olunması gereklidir. Enerji verimliliği sağlayacak uygulamalara ağırlık verilmelidir. İdari ve yasal ortam iş dünyasının rekabetçiliğine ket vurmaktadır.

2000 – 2007 döneminde AB27'nin maliyet açısından rekabetçiliği %25 oranında azalmış durumda; bunun başlıca sebebi başlıca ticaret ortaklarının para birimleri karşısında Euro'nun güçlü duruma geçmesi. 2000 – 2010 arasında AB'de birim işgücü maliyeti ise AB'nin başlıca ticaret ortaklarındaki artışın %3 üzerinde gerçekleşmiş. Ancak bu durum AB ülkeleri arasında farklılık gösteriyor.

AB ihracatının %75'ini karşılayan imalat sektörün rekabetçiliği küresel rekabetçilik alanında Avrupa'nın üst sıralara yerleşebilmesi için büyük önem taşıyor. Sanayinin gerçekleştirdiği ar-ge'nin %80'i de imalat sektöründe gerçekleşiyor. Bildirgede AB 2020 stratejisi hedeflerinin yakalanması için şu noktalara yoğunlaşılması gerektiği vurgulanıyor:

1. Yapısal değişikliklerin gerçekleştirilmesi ve bilgi çağı toplumuna geçiş için yenilikçilik çalışmalarına öncelik verilmesi.
2. Sanayide yenilikçiliğin teşvik edilmesi için kıt kaynakların bir araya getirilmesi ve ar-ge projelerinin pazarın ihtiyaçları gözetilerek yapılması.
3. Sürdürülebilirlik ve kaynakların etkin kullanımı.
4. İdari süreçlerin sadeleştirilmesi, geniş bant erişim, enerji ve ulaşım hizmet sağlayıcıları arasında rekabetin artırılması sayesinde iş ortamının iyileştirilmesi.
5. Tek Pazar'ın optimum kullanımı için ilgili yasaların gerektiği şekilde uygulanması.
6. KOBİ'lerin desteklenmesi. Mali kaynaklara erişimlerinin kolaylaştırılması. [Ayrıntılı bilgi için](#)
